

การศึกษาปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดการจ้างงานและการลงทุน พื้นที่อุตสาหกรรมในเทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
A study of Factors Contributing to Employment and Investment Industrial area in Omnoi Krathum Baen , Samut Sakhon

สุภัทรา นันดี*

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

*E-mail: me_aw_art@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดการจ้างงานและการลงทุน พื้นที่อุตสาหกรรมในเทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาที่ตั้งและการกระจายตัวของพื้นที่อุตสาหกรรม โครงข่ายความพร้อมด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม

โดยการวิจัยนี้ได้ศึกษาจากทฤษฎีเกี่ยวกับการขยายตัวของเมือง ทฤษฎีแบบแผนของที่ตั้งโรงงาน อุตสาหกรรม ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรณีศึกษาของพื้นที่อุตสาหกรรมในจังหวัดปทุมธานี และการส่งเสริมพื้นที่อุตสาหกรรมของประเทศเกาหลีใต้ หลังจากนั้นทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่เอื้อให้เกิดพื้นที่อุตสาหกรรม แล้วนำผลที่ได้จัดทำแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างจะเป็นการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งมีทั้งหมด 21 คน ได้แก่ แรงงาน 10 คน ผู้ประกอบการ 8 คน และนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ 3 คน เพื่อสอบถามข้อมูล ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม แล้วจึงตรวจสอบการวิเคราะห์สมมติฐาน และแบบสอบถาม โดยเลือกใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation)

ผลสรุปการวิจัยตรงตามสมมติฐาน โดยปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดการจ้างงานและการลงทุนที่ตั้งของพื้นที่อุตสาหกรรม คือ โครงสร้างพื้นฐาน , นโยบายของรัฐ , ที่ตั้งของพื้นที่อุตสาหกรรม และความพร้อมด้านปัจจัยการผลิตของผู้ประกอบการ ซึ่งจากการวิเคราะห์จะพบว่าปัจจัยอื่นที่ทำให้เกิดพื้นที่อุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นในเขตปริมณฑล เนื่องจากพื้นที่ในกรุงเทพมหานครนั้นไม่มีการขยายของพื้นที่อุตสาหกรรมในผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยได้เสนอแนะแนวทางทางการใช้ที่ดินที่เหมาะสม เพื่อการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมในอนาคต

คำสำคัญ : ปัจจัย การลงทุน การจ้างงาน อุตสาหกรรม

Abstract

Factors contributing to the cause of employment and investment at industrial areas in the municipality Omnoi Krathumbaen Samutsakorn. The objective of the research was to study the location and distribution of industrial space. Availability network infrastructure and utilities. Factors influencing the choice of location of the plant. To guide planning for industrial development.

The study was conducted by the theories about the growth of the city. Conventional theories of the industrial theories about the factors that influence the industry. As well as related research Case studies of industrial areas in Pathum Thani and promoting the industrial area of South Korea. After analyzing the factors contributing to the industrial area. Then the results of the questionnaire has been prepared. The sample will be selected purposively. Which has a total workforce of 20 people, including 10 entrepreneurs, academics and

economists 8 people, 2 people for information, comments, and suggestions. Then check your assumptions and analyzes were selected by means of triangulation.

The results of the study by assumption. The factors that contribute to employment and investment in the areas of industry, infrastructure, government policies, the establishment of industrial areas. And the availability of inputs of operators. The analysis will find that there are other factors that contribute to increased industrial areas in the metropolitan area. The area in Bangkok, no expansion of industrial areas in the land use plan. It suggests the use of suitable land. To support the expansion of the industry in the future.

Keyword: Factor, Investment, Employment, Industrial

1. ที่มาและความสำคัญ

ในโอกาสที่ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปีพ.ศ. 2558 นั้น ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน การค้า การลงทุน เป็นอย่างมาก และจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นภาครัฐที่เกี่ยวข้องจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างเพียงพอและเหมาะสมเพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ ความเข้าใจ และเตรียมพร้อมและสามารถที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ จากการศึกษาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ได้มีวัตถุประสงค์ในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และผลักดันให้มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็งและแข่งขันได้ ด้วยการปรับโครงสร้างการค้า และการลงทุนให้สอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของเอเชีย ดังนั้นเมื่อมีการขยายตัวในภาคเศรษฐกิจทำให้ผลต่อการเจริญเติบโตทางด้านอุตสาหกรรม ซึ่งกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางด้าน เศรษฐกิจ การค้า การลงทุน พาณิชยกรรม เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมของประเทศไทย การพัฒนาด้านเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร เป็นรูปแบบของการพัฒนาเศรษฐกิจเมืองที่มี การเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และภาคประชาชน ปัจจุบันกรุงเทพมหานครและปริมณฑลได้รับ การพัฒนาให้กลายเป็นฐานเศรษฐกิจหลัก ของประเทศ รวมถึงเป็นศูนย์บริหารทางเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม จึงทำให้เกิดการขยายตัวของพื้นที่ออกสู่พื้นที่โดยรอบ ซึ่งทำให้เกิดพื้นที่อุตสาหกรรมใกล้กับกรุงเทพมหานคร ก่อนที่จะมีการกระจายตัวไปยังพื้นที่อื่น จึงทำให้เกิดพื้นที่อุตสาหกรรมที่อยู่ใกล้กับเมืองและชุมชน เนื่องจากแรงงานต้องเดินทางเข้ามาทำงานในพื้นที่ทำให้เกิดพื้นที่อยู่อาศัยใกล้กับแหล่งงานเพื่อความสะดวกในการเดินทางไปทำงาน ซึ่งแต่เดิมนั้นอุตสาหกรรมที่อยู่ในเขตชานเมืองของกรุงเทพมหานครด้านฝั่งตะวันตก จะตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่เขตหนองแขม ต่อมาเมื่อมีการขยายตัวของประชากรมีความต้องการที่ดินและที่อยู่อาศัยเพิ่มจึงมีการขยายตัวไปยังปริมณฑล เนื่องจากสะดวกในการขนส่งใกล้กับแหล่งตลาดและแรงงาน โดยเฉพาะตามแนวเส้นทางคมนาคมสายหลัก อาทิ ถนนเพชรเกษม โดยพื้นที่อ้อมน้อยเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมเก่า อยู่ติดกับถนนเพชรเกษม

“อ้อมน้อย” เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอกระทุ่มแบน ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองภาษีเจริญ มีรอยต่อกับจังหวัดนครปฐมและกรุงเทพมหานคร ขึ้นตรงต่อเมืองสมุทรสาคร และในครั้งนั้นอาณาเขตของอำเภอกระทุ่มแบนครอบคลุมพื้นที่ 7 ตำบล ลักษณะเศรษฐกิจในเขตเทศบาล ซึ่งเป็นเขตปริมณฑลและชุมชนอุตสาหกรรม มีสถานประกอบการอุตสาหกรรมในพื้นที่ถึงกว่า 977 โรงงาน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม 2557) การค้าพาณิชย์ส่วนใหญ่จะบริการให้กับประชาชนในท้องที่ เพราะประชาชนสามารถเข้ารับบริการในเขตกรุงเทพมหานครได้โดยสะดวก รายได้ต่อหัวของประชากรอยู่ในระดับดี การประกอบอาชีพส่วนใหญ่รับจ้าง ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ค่าขาย และการเกษตรเพียงเล็กน้อย โดยแผนพัฒนาสามปี เทศบาลนครอ้อมน้อย (พ.ศ. 2556-2558) ได้มียุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจ โดยเศรษฐกิจพัฒนาและพึ่งพาตนเองได้อย่างพอเพียง จากเดิมอ้อมน้อยเป็นพื้นที่เกษตรกรรมได้เปลี่ยนเป็นพื้นที่

อุตสาหกรรม จึงเกิดเป็นแหล่งชุมชนและพื้นที่พาณิชยกรรม และมีการขยายตัวในอนาคตเพิ่มขึ้น ซึ่งการเจริญเติบโตของพื้นที่อุตสาหกรรมนั้นได้ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายของแรงงานเข้าสู่พื้นที่มากขึ้น จึงส่งผลให้มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

ดังนั้นจึงมีการศึกษาปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดการจ้างงานและการลงทุน พื้นที่อุตสาหกรรมในเทศบาลอ้อมน้อย เนื่องจากในการจัดทำแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินมีการเพิ่มพื้นที่อุตสาหกรรมซึ่งเป็นพื้นที่ชุมชนและอยู่ใกล้กับเมือง โดยจะต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดพื้นที่อุตสาหกรรม รวมถึงนโยบายของจังหวัดในการพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาของพื้นที่อุตสาหกรรม เพื่อรองรับโรงงานอุตสาหกรรมที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

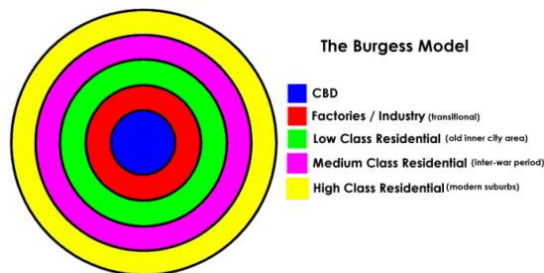
1. เพื่อศึกษาที่ตั้งและการกระจายตัวของพื้นที่อุตสาหกรรมในเทศบาลอ้อมน้อย และโครงข่ายความพร้อมด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่เทศบาลอ้อมน้อย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการใช้ที่ดินที่เหมาะสมในการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมในอนาคต

3. ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 ทฤษฎีการขยายตัวของเมือง

3.1.1 ทฤษฎีวงแหวน (Concentric Theory)

โดย Ernest W. Burgess ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ในช่วงปี ค.ศ.1920-1930 ได้ศึกษาความเจริญและการขยายตัวของชิคาโก โดยกล่าวว่าเมืองขยายตัวออกไปจากจุดศูนย์กลางเดียว ซึ่งเป็นศูนย์กลางของเขตต่างๆ ได้แก่

รูปที่ 1 แบบจำลองการใช้ที่ดินของ Burgess

www.coursewares.mju.ac.th

1. เขตใจกลางเมือง (CBD : Central Business District) หรือ Downtown เป็นศูนย์กลางเมืองด้านการค้า สังคม การคมนาคม ใจกลางเมืองจริงๆ ก็คือย่านการค้าปลีก ที่เต็มไปด้วยร้านค้า ห้างสรรพสินค้า ร้านหรู สำนักงาน ธนาคาร โรงแรม และที่ตั้งของสมาคมสำคัญ ตลอดจนเป็นย่านของโรงหนัง โรงละคร

2. เขตปรับเปลี่ยน (Factories or Translational) อยู่ถัดจากเขตใจกลางเมือง เป็นย่านการค้าขายส่ง (Wholesale District) เป็นย่านโกดังเก็บสินค้า บางแห่งปะปนอยู่กับย่านอุตสาหกรรมเบารอบๆใจกลางเมือง ซึ่งยึดหลักความได้เปรียบในเรื่องตลาดหรือบางแห่งเป็นเขตที่อยู่อาศัยที่ค่อนข้างต่ำในแง่คุณภาพและการบริการมักเป็นเขตของผู้ที่พึ่งอพยพมาอยู่ในเขตเมืองใหม่ๆ

3. เขตอาศัยของคนงาน (Low Class Residential or Old Inner City Area) เป็นเขตที่ถัดออกมาอีก เป็นที่อยู่อาศัยของกรรมกรโรงงาน ที่เป็นแรงงานของอุตสาหกรรมต่างๆ เป็นเขตที่อยู่อาศัยที่ขยายตัวออกมาจากเขตปรับเปลี่ยน คนกลุ่มนี้ยึดความสะดวกในการเดินทางไปทำงาน ซึ่งส่วนมากโรงงานอยู่ในโซนการใช้ที่ดินถัด

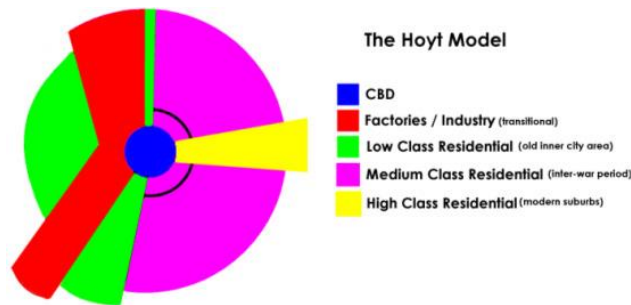
4. เขตที่อยู่อาศัยชั้นดี (Medium Class Residential or Inter War Period) มักเป็นที่อยู่อาศัยของชนชั้นกลาง ที่ไม่ได้อพยพมาจากที่ไหน ส่วนมากเป็นนักธุรกิจ มีอาชีพต่างๆ เช่น เสมียน พนักงาน เซลล์แมน ส่วนมากอาศัยเป็นครอบครัวเดี่ยว ต่อมาก็มีแฟลตและโรงแรมแบบที่เป็นที่อาศัยขึ้นมาบ้างตามถนนสายสำคัญๆ

5. เขตสัญจรเข้าเย็น (High Class or Modern Suburbs) โดยทั่วไปอยู่นอกเขตเมืองออกไปตามเส้นทางสำคัญ โดยรวมกันอยู่เป็นกลุ่มเล็กๆ เป็นย่านที่อยู่อาศัยขนาดเล็กและมีราคาแพง ผู้คนเหล่านี้เดินทางมาทำงานในเขตใจกลางเมือง โดยอาศัยระบบขนส่งมวลชนบ้าง ใช้รถส่วนตัวบ้าง

เขตทั้งห้าที่ Ernest W. Burgess เสนอไว้ไม่มีได้หมายความว่าคงที่เช่นนี้ตลอดไป แต่จะแปรเปลี่ยนไปตามความเจริญของเมือง โดยเฉพาะเมื่อเมืองมีการขยายตัวออกจากเขตชั้นในรุกเข้าไปในเขตชั้นนอกถัดออกไป จึงเกิดการกระเพื่อมคล้ายกับระลอกน้ำ อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้ได้รับการนำไปศึกษาเพิ่มเติมเพื่อศึกษากับพื้นที่อื่นๆ พบว่ารูปแบบการขยายตัวอาจไม่เป็นวงกลมเสียทีเดียวเนื่องจากข้อจำกัดจากอุปสรรคทางด้านกายภาพของพื้นที่ เช่น ภูเขาสูง ทะเล ทะเลสาบ

3.1.2 ทฤษฎีรูปเสี้ยวหรือรูปปลิม (Sector Theory)

โดย Homer Hoyt เจ้าหน้าที่สังกัดหน่วยงานบริการเคหะของรัฐบาลกลาง ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ทำการศึกษาเมืองใหญ่ๆ และกล่าวว่า เขตที่อยู่อาศัยจะจัดรูปแบบในลักษณะที่เป็นเสี้ยวหรือเป็นเสี้ยวๆ แบบรูปพัด แผ่ออกไปจากจุดศูนย์กลางเมือง ไปตามแนวถนนสายสำคัญๆ และให้ข้อสังเกตว่าค่าเช่าเป็นตัวแทนของคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการอยู่อาศัยทั้งหมด ดังนั้นจึงชี้ให้เห็นถึงโครงสร้างของเขตที่อยู่อาศัยในแต่ละเมือง ว่าเขตเช่าต่างๆ กันนี้มีได้คงที่ตายตัวแน่นอน แต่อาจเปลี่ยนไปสู่เขตรอบนอก การขยายของเขตออกไปสู่บริเวณรอบนอกจึงเกิดขึ้นใหม่ในกลุ่มผู้ที่มีฐานะดี จึงเกิดย่านที่อยู่อาศัยของผู้มีฐานะดีย่านชานเมือง และถูกขนาบด้วยย่านที่อยู่อาศัยของผู้ที่มีรายได้รองลงมา ในกรณีที่เมืองขยายตัวการเคลื่อนที่ของเขตที่มีราคาสูงจึงเป็นแรงดึงดูดและได้ระบุดังปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เขตที่อยู่อาศัยชั้นดีเกิดขึ้นก็คือ

รูปที่ 2 แบบจำลองการใช้ที่ดินของ Hoyte

www.coursewares.mju.ac.th

3.2 ทฤษฎีแบบแผนที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม

HOOVER (1971) ได้จำแนกแบบแผนที่ตั้งของอุตสาหกรรมไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

3.2.1 ที่ตั้งอุตสาหกรรมแบบกระจายตัว (DISPERSED PATTERN) คืออุตสาหกรรมที่ตั้งกันอย่างกระจัดกระจาย จำเป็นต้องอยู่ห่างกัน (MUTUAL REPULSION) ก็เพื่อที่จะไม่ต้องแย่งชิงวัตถุดิบหรือตลาดผู้บริโภคที่อยู่อย่างกระจัดกระจาย ก็เป็นเหตุให้อุตสาหกรรมต้องกระจายไปตามตลาดนั้นด้วย เหตุผลที่สำคัญของแบบแผนที่ตั้งดังกล่าวคือการแย่งปัจจัยการผลิตที่เป็นทรัพยากรในท้องถิ่นซึ่งหายาก

3.2.2 ที่ตั้งอุตสาหกรรมแบบกระจุกตัว (CLUSTERED PATTERNS) หมายถึงแบบแผนที่ตั้งอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ใกล้กัน (MATURE ATTRACTION) อุตสาหกรรมประเภทนี้เป็นอุตสาหกรรมที่อยู่ใกล้ตลาด (OUTPUT - ORIENTED ACTIVITY) และมีตลาด

ผู้ประกอบการอยู่กันที่เดียว นอกจากนี้อาจเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องตั้งใกล้ปัจจัยการผลิต การที่อุตสาหกรรมมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มนั้น ทำให้ได้รับประโยชน์ในลักษณะต่างๆ โดยการประหยัดที่เกิดจากการรวมกลุ่มธุรกิจ (AGGLOMERATIVE ECONOMIES) 4 ประการ ซึ่งแต่ละประเภทแสดงจุดมุ่งหมายหลักคือ การแสวงหากำไรสูงสุดจากการรวมกลุ่ม การรวมตัวกันก่อให้เกิดการประหยัด 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การประหยัดค่าขนส่ง (TRANSFER ECONOMIES)
2. การประหยัดภายในอันเป็นผลจากการเพิ่มปริมาณการผลิต (INTERNAL ECONOMIES OF SCALE TO THE FIRM)
3. การประหยัดภายในอันเป็นผลจากการเพิ่มปริมาณการผลิต (EXTERNAL ECONOMIES OF SCALE TO THE FIRM THAT AER INTERNAL TO THE INDUSTRY)
4. การประหยัดภายนอกในตัวเมือง (EXTERNAL ECONOMIES OF SCALE TO AN INDUSTRY)

3.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ตั้งอุตสาหกรรม (www.elearning.bu.ac.th) โรงงานเป็นสถานที่ดำเนินการผลิตสินค้า ตามความต้องการของผู้ใช้ และสังคม สถานที่ตั้ง การวางผังโรงงาน ตลอดจน สิ่งอำนวยความสะดวก และความปลอดภัย ย่อมเป็นปัจจัยที่สำคัญ ต่อต้นทุนการผลิต และการจำหน่าย มีทั้งหมด 8 ปัจจัยดังนี้

- 3.3.1 แหล่งวัตถุดิบ (Raw materials resource)
- 3.3.2 แหล่งแรงงาน (Labor)
- 3.3.3 ที่ตั้งของตลาดหรือแหล่งจำหน่าย (Location of markets)
- 3.3.4 ที่ดิน (Land)
- 3.3.5 การขนส่ง (Transportation)
- 3.3.6 พลังงาน (Energy)
- 3.3.7 สาธารณูปโภค (Public service)
- 3.3.8 นโยบายของรัฐบาล (Policies of government)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- การสำรวจพื้นที่โครงการ
- การสอบถามข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการในรูปแบบการทำแบบสอบถาม ผู้ประกอบการ แรงงาน และ

นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์

- รวบรวมข้อมูลจากรายงานการจัดทำโครงการต่างๆในพื้นที่ เช่น โครงการบำบัดน้ำเสีย การวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- วิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของพื้นที่โครงการ
- วิเคราะห์ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับทำเลที่ตั้งอุตสาหกรรม
- วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้ประกอบการ แรงงาน และนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ โดยเป็นการนำข้อมูลที่ได้มา

จัดทำค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบปัจจัยเอื้อที่ให้เกิดการตั้งอุตสาหกรรมในพื้นที่เทศบาลอ้อมน้อย

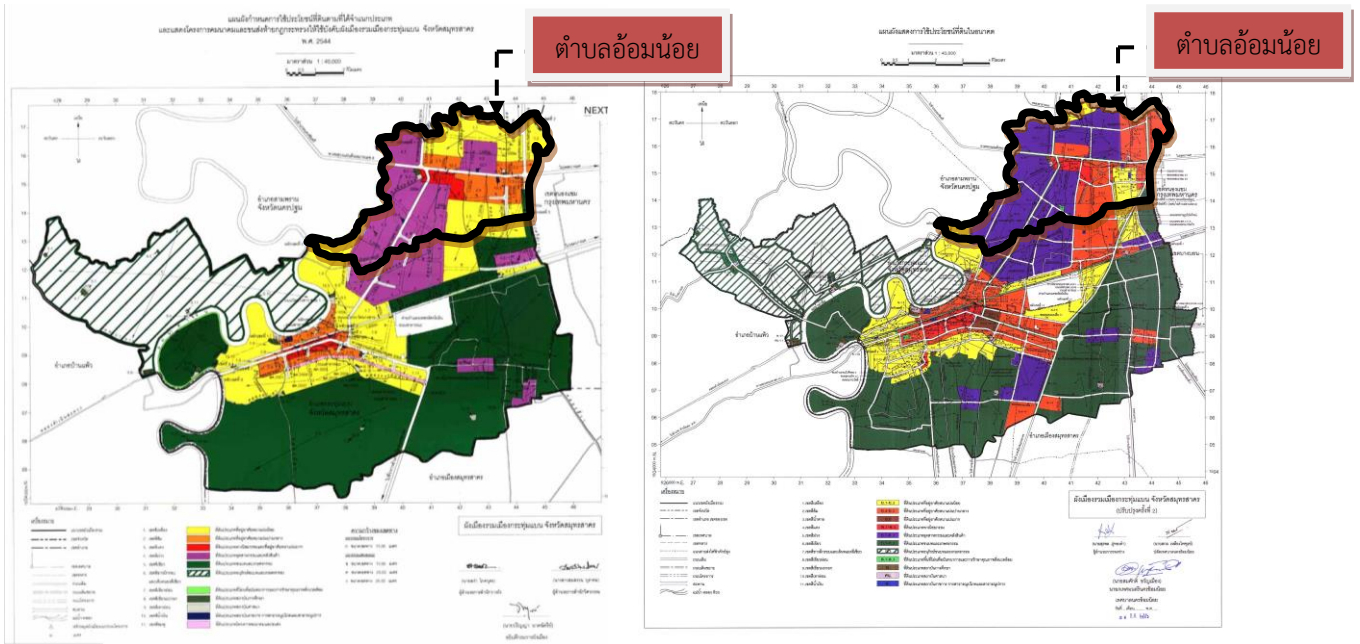
5. ผลและวิจารณ์

จากการศึกษาจะได้ผลของการศึกษาจาก 2 ส่วนคือ สมมติฐานการวิจัย และแบบสอบถาม มีดังนี้

5.1 ตามสมมติฐาน ปัจจัยเอื้อที่ให้เกิดการจ้างงานและการลงทุน พื้นที่อุตสาหกรรมในเทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มี 4 ข้อ ดังนี้

5.1.1 นโยบายรัฐ

- ผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในปี 2544 พื้นที่เทศบาลอ้อมน้อย มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม(สีม่วง) ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย(สีเหลือง) ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง(สีส้ม) และพาณิชยกรรม(สีแดง) โดยประกาศใช้เมื่อ 18 ตุลาคม 2544 หมดอายุเมื่อ 17 ตุลาคม 2551 ซึ่งผังการใช้ประโยชน์ที่อยู่ระหว่างการปรับปรุงจะมีการเพิ่มพื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง

รูปที่ 3 เปรียบเทียบผังการใช้ประโยชน์ที่ดินของอำเภอกระทุ่มแบนในปี 2544 และผังที่อยู่ระหว่างการปรับปรุง

- แผนแม่บทเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ จังหวัดสมุทรสาคร เป็นจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมหนาแน่น และอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการสร้างมานาน โดยในปี พ.ศ. 2557 ทั้งนี้ปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2559) จังหวัดมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม รวม 6,273 แห่ง (โรงงานจำพวก 3 จำนวน 5,780 แห่ง) แบ่งกลุ่มอุตสาหกรรมหลักได้ 2 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มอุตสาหกรรมโลหะ โรงงานจำพวก 3 จำนวน 1,108 แห่ง กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก โรงงานจำพวก 3 จำนวน 1,090 แห่ง ซึ่งพื้นที่อุตสาหกรรมหนาแน่น ส่วนใหญ่อยู่ที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร โรงงานจำพวก 3 จำนวน 3,394 แห่ง และอำเภอกระทุ่มแบน โรงงานจำพวก 3 จำนวน 2,269 แห่ง โดยเฉพาะนิคมอุตสาหกรรมสมุทรสาคร นิคมอุตสาหกรรมการพิมพ์และบรรจุภัณฑ์สินสาคร และกลุ่มอุตสาหกรรมฟอกย้อม เทศบาลนครอ้อมน้อย อ.กระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ทั้งนี้สภาพปัญหาจากการพัฒนาอุตสาหกรรมและกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ในพื้นที่อุตสาหกรรมประกอบด้วย

1. โรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เป็นโรงงานที่สร้างมานาน ทำให้ระบบบำบัดมลพิษไม่มีประสิทธิภาพ มลพิษที่ออกจากโรงงานจึงมีค่าเกินมาตรฐาน
2. โรงงานหนาแน่น และอยู่ใกล้ชุมชน ทำให้มีเรื่องร้องเรียนจากชุมชนโดยรอบอยู่บ่อยครั้ง
3. น้ำในคลองมีคุณภาพต่ำ มีดินตะกอนสะสมอยู่ที่พื้นคลองเป็นจำนวนมาก เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรม และชุมชนที่อาศัยอยู่ริมคลองทั้งน้ำเสียลงคลองสาธารณะ

โดยคณะกรรมการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ จังหวัดสมุทรสาคร ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559 ได้คัดเลือกพื้นที่เทศบาลนครอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เป็นพื้นที่ต้นแบบของจังหวัด

5.1.2 โครงสร้างพื้นฐาน

- ระบบการขนส่ง สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกโดยถนนเพชรเกษมและถนนเศรษฐกิจ มีพื้นที่เชื่อมต่อไปยังท่าเรือ และสนามบินได้

- โครงการบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร พื้นที่ 13 ไร่ วงเงินลงทุน 2,750,630,000 บาท โครงการนี้คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการ เมื่อปลายปี 2555 เป็นโรงบำบัดน้ำเสียขนาด 80,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน พร้อมท่อรวบรวมน้ำเสีย เริ่มดำเนินงานในเดือนตุลาคม 2557 เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ องค์การจัดการน้ำเสียจะเป็นผู้บริหารจัดการ พร้อมทั้งจัดเก็บค่าธรรมเนียมน้ำเสีย เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการเดินระบบและบำรุงรักษาเป็นระยะเวลา 15 ปี ก่อนส่งมอบให้กับเทศบาลนครอ้อมน้อยบริหารจัดการต่อไป

รูปที่ 4 แสดงเกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสียที่จัดทำขึ้นในเขตเทศบาลอ้อมน้อย

5.1.3 ที่ตั้งของพื้นที่อุตสาหกรรม

เป็นการเข้าถึงความสะดวกของประชากรภายในพื้นที่ บริการสาธารณสุข มีการบริการของธนาคารอย่างทั่วถึง และมีความพร้อมของภาคเอกชนในการให้บริการ เช่น ห้างสรรพสินค้า ตลาด และขนส่งเอกชน

5.1.4 ความพร้อมด้านปัจจัยการผลิตของผู้ประกอบการ

ประกอบไปด้วยปัจจัยด้านแรงงานการผลิต แรงงานที่มีประสบการณ์และความรู้เฉพาะ การจัดหาวัตถุดิบในการผลิต การขนส่งสินค้าที่ผลิตเสร็จแล้ว

5.2 การจัดทำเอกสารแบบสอบถามของผู้ประกอบการจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน ซึ่งจะเป็นการเลือกจากผู้ประกอบการในพื้นที่เทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นการเลือกแบบเจาะจง โดยจะมีการเลือกจากผู้ประกอบการที่ต่างกันโดยเน้นไปที่โรงงานอุตสาหกรรมที่มีมากในพื้นที่ เพื่อที่จะสามารถเก็บข้อมูลความคิดเห็นให้หลากหลาย และเป็นการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการลงทุนและการจ้างงาน โดยมีการเลือก ดังนี้ 1. ผู้ประกอบการผลิตอาหารสัตว์ 2. ผู้ประกอบการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป 3. ผู้ประกอบการผลิตอาหาร 4. ผู้ประกอบการจำหน่ายเสื้อผ้าสำเร็จรูป

โดยการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนจะมี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย ซึ่งหัวข้อจะมี 4 ด้านตามสมมติฐาน และหาค่าเฉลี่ยของแต่ละหัวข้อ และเมื่อเรียงตามลำดับคะแนนแล้วพบว่ามีความเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ นโยบายรัฐ, ที่ตั้งของพื้นที่อุตสาหกรรม, โครงสร้างพื้นฐาน และความพร้อมด้านปัจจัยการผลิตของผู้ประกอบการ ซึ่งจากแบบสอบถามนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นตรงกันว่าจะมีการเจริญเติบโตของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตปริมณฑลอีก เนื่องจากมีการสนับสนุนจากภาครัฐ และค่า GDP ภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการนำเทคโนโลยีในการผลิตและการขนส่ง เพื่อลดต้นทุนในการผลิต สิทธิประโยชน์จาก BOI โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม

6. สรุปผล

ผลสรุปการวิจัยจากการวิเคราะห์และแบบสอบถามพบว่าปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดการจ้างงานและการลงทุนที่ตั้งของพื้นที่อุตสาหกรรมนั้น ผู้ประกอบการจะให้ความสำคัญในเรื่องของ นโยบายของรัฐ,ที่ตั้งของพื้นที่อุตสาหกรรม, โครงสร้างพื้นฐาน และความพร้อมด้านปัจจัยการผลิตของผู้ประกอบการเรียงตามลำดับ เนื่องจากจะเน้นการขนส่งของวัตถุดิบในการผลิตและการส่งสินค้าเข้าสู่ในกรุงเทพมหานครเป็นหลัก และจากแบบสอบถามจะพบว่า การเข้าถึงพื้นที่โดยระบบขนส่งทางบกของภาครัฐและภาคเอกชนก็มีส่วนสำคัญในการเข้าถึงพื้นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม การขนส่งทางน้ำก็มีท่าเรือเป็นหลักได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพมหานคร และท่าเรือมหาชัย โดยการขนส่งไปต่างประเทศจะเป็นการขนส่งไปที่บริษัทตัวแทนตั้งอยู่ที่ถนนพระราม 2 และท่าเรือมหาชัย ซึ่งจากการวิเคราะห์จะพบว่ามีปัจจัยอื่นที่ทำให้เกิดพื้นที่อุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นในเขตปริมณฑล เนื่องจากพื้นที่ในกรุงเทพมหานครนั้นไม่มีการขยายของพื้นที่อุตสาหกรรมในผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมทำให้เกิดปัจจัยเอื้อในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาคเอกชน การบริการของภาครัฐและภาคเอกชนที่ทำให้เกิดการเข้าถึงพื้นที่การทำงานของแรงงาน และการขนส่งสินค้าได้อย่างสะดวก โดยจากการศึกษามีข้อเสนอแนะจากการวิจัย 2 ข้อ ดังนี้

1. ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะพัฒนาสาธารณูปโภค และสาธารณูปการของพื้นที่ที่กำหนดเป็นพื้นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อที่จะสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง
2. ควรมีการส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐบาลในการกำหนดดอกเบี้ยต่ำสำหรับผู้ประกอบภายในพื้นที่อุตสาหกรรม เพื่อให้ผู้ประกอบการมาลงทุนในพื้นที่มากขึ้น

7. เอกสารอ้างอิง

ศิริรัตน์ แฉ่งรักรัจจุชามาต อินทร์แก้ว. 2556 .การวิเคราะห์ปัจจัยการเลือกทำเลที่ตั้งสาขา กรณีศึกษา หจก.เอสเอส คำไม้

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พรทิวี เกื้อนคำแสน และบุญญรัตน์ สัมพันธ์วัฒน์ชัย. 2559. ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกทำงานของพนักงานระดับ

ปฏิบัติการในนิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง

ปรีฉัตร วงศ์ปัจฉิม. 2560. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกทำเลที่ตั้งตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตขนาดกลางใน

จังหวัดหนองคาย

พิชญ์ ผุงประเสริฐยิ่ง. 2557. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในและนอกนิคมอุตสาหกรรม ในจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา

สกุล. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกที่ตั้งโรงงานของผู้ประกอบการกรณีศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา